

Dosarul nr. 3rh-48/23
2-23146377-01-3rh-02112023

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud.: S. Godorogea)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud.: I. Malanciuc, A. Donos, O. Parfeni)

ÎNCHEIERE

03 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Ion Malanciuc
Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând cererea de revizuire depusă de Alexandru Sandu,
în cauza de contencios administrativ, intentată la contestația depusă de Ana Matei împotriva Consiliului electoral de circumscripție raională Rîșcani nr. 27 și Consiliului electoral de circumscripție electorală Hiliuți nr. 27/11, persoane terțe Alexandru Sandu și Autoritatea Națională de Integritate, cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost admis recursul depus de Ana Matei, reprezentată de avocata Angela Procopciuc, casată integral decizia din 27 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți și menținută hotărârea din 20 octombrie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, prin care a fost admisă contestația,

c o n s t a t ă :

La 15 octombrie 2023, Ana Matei, reprezentată de avocata Angela Procopciuc, a depus contestație împotriva Consiliului electoral de circumscripție raională Rîșcani nr. 27 și Consiliului electoral de circumscripție electorală Hiliuți nr. 27/11, persoane terțe Alexandru Sandu și Autoritatea Națională de Integritate, cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ (f. d. 5-12, vol. I).

În motivarea contestației, a indicat că prin hotărârea nr. 5 din 05 octombrie 2023, emisă de Consiliul electoral de circumscripție electorală Hiliuți nr. 27/11, a fost înregistrată în calitate de candidat la funcția de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, desemnat de Partidul Socialiștilor din Republica Moldova.

Prin hotărârea nr. 13 din 08 octombrie 2023 a Consiliului electoral de circumscripție electorală Hiliuți nr. 27/11, a fost înregistrat Alexandru Sandu, în calitate de candidat la funcția de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, desemnat de Partidul Acțiune și Solidaritate.

În opinia reclamantei, hotărârea nr. 13 din 08 octombrie 2023 este vădit ilegală, motiv din care aceasta a fost contestată cu cerere prealabilă la 09 octombrie 2023.

Prin hotărârea nr. 151 din 12 octombrie 2023, Consiliul electoral de circumscripție electorală raională Rîșcani nr. 27, a fost respinsă integral contestația (cererea prealabilă) depusă de Ana Matei la 09 octombrie 2023.

A menționat că hotărârea adoptată de Consiliul electoral de circumscripție electorală raională Rîșcani nr. 27 este vădit ilegală, urmând a fi anulată, or, în cazul lui Alexandru Sandu există circumstanțe ce împiedică exercitarea dreptului său de a fi ales și, prin urmare, este ilegală înregistrarea sa de către organul electoral corespunzător în calitate de candidat electoral.

A notat că prin actul de constatare nr. 346/25 din 28 octombrie 2021, Autoritatea Națională de Integritate, la pct. 1, a stabilit că Alexandru Sandu, în calitate de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, a admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nesoluționând conflictul de interese în termenul prevăzut de lege în perioada anilor 2019-2020.

Prin pct. 3 al actului de constatare, s-a dispus decăderea lui Alexandru Sandu din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, inclusiv funcția de primar, pe termen de 3 ani de la încetarea mandatului sau de la data rămânerii definitive a actului de constatare sau rămânerii irevocabile și definitive a hotărârii judecătorești, iar prin pct. 4 al aceluiași act, s-a dispus înregistrarea acestuia în Registrul de stat al persoanelor care au interdicția de a ocupa o funcție publică și demnitate publică.

A subliniat că prin hotărârea din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă contestația lui Alexandru Sandu și menținut actul de constatare nr. 346/25 din 28 octombrie 2021.

Prin încheierea irevocabilă din 19 octombrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, a fost declarat inadmisibil recursul lui Alexandru Sandu, fiind astfel menținută hotărârea instanței de apel fără modificări.

Prin încheierea din 21 iunie 2023 a Curții Supreme de Justiție, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire a depusă de Alexandru Sandu împotriva încheierii din 19 octombrie 2022 a Curții Supreme de Justiție.

A invocat că, în circumstanțele menționate, prin hotărârea din 08 octombrie 2023, emisă de CECE Hiliuți nr. 27/11, Alexandru Sandu a fost înregistrat ilegal în calitate de candidat la funcția de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, contrar prevederilor art. 16 alin. (2) lit. d) din Codul electoral, hotărârea autorității publice electorale fiind lovită de nulitate absolută.

Totodată, Consiliul electoral de circumscripție electorală Hiliuți nr. 27/11 a încălcat și cerințele art. 68 alin. (11) din Codul electoral, care stabilește că, în

cazul existenței restricțiilor prevăzute la alin. (1) lit. f), va refuza înregistrarea acestuia, întrucât Alexandru Sandu a făcut o declarație falsă pe propria răspundere, precum că dânsul nu ar cădea sub incidența restricțiilor stabilite la art. 16 alin. (2) lit. c), d) și că în privința sa nu ar fi fost emise acte de constatare rămase definitive referitoare la regimul declarării averilor și intereselor personale, la stările de incompatibilitate sau la confiscare averii nejustificate, fapt care se contrazice prin actele emise de Autoritatea Națională de Integritate și prin hotărârile judecătorești menționate.

A precizat că faptul dat lezează și drepturile sale în calitate de contracandidat, care este în drept să îi fie asigurată o concurență egală, echitabilă și justificată a campaniei electorale, drept garantat de Constituția Republicii Moldova.

Contrar normelor Codului electoral, dar și Codului administrativ, la examinarea cererii prealabile nu s-a ținut cont de probele petiționarului anexate la cererea prealabilă, printre care actul de constatare al Autorității Naționale de Integritate nr. 346/25 din 28 octombrie 2021, hotărârea din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, încheierile irevocabile din 19 octombrie 2022 și din 21 iunie 2023 ale Curții Supreme de Justiție, prin care actul de constatare al Autorității Naționale de Integritate a fost menținut fără modificări.

Prin urmare, contracandidatul electoral Alexandru Sandu a fost înregistrat contrar legii în lista electorală menționată, în pofida faptului că dispune de restricții de a ocupa funcții publice și de demnitate publică, inclusiv de primar, intrate în vigoare, menținute prin hotărâri judecătorești incontestabile.

Reclamanta a punctat că prin hotărârea nr. 151 din 12 octombrie 2023, Consiliul electoral de circumscripție electorală raională Rîșcani nr. 27, se constată existența actului de constatare al Autorității Naționale de Integritate nr. 346/25 din 28 octombrie 2021, menținut prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

Totodată, prin aceeași hotărâre, se constată fără probatoriu faptul că pe rolul instanței de judecată se află cauza civilă la acțiunea depusă de Autoritatea Națională de Integritate împotriva lui Alexandru Sandu privind încetarea mandatului de primar, iar hotărârea nu este pronunțată.

În aceeași hotărâre, este indicat faptul că Alexandru Sandu a prezentat explicații că există scrisoarea nr. 04/7532 din 03 octombrie 2023, recepționată de la Comisia Electorală Centrală cu scop de informare, precum că dânsul nu este inclus în Registrul persoanelor private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere prin acte de constatare ale Autorității Naționale de Integritate.

Astfel, CECER Rîșcani nr. 27 a concluzionat neîntemeiat că, în baza scrisorii din 04 octombrie 2023, conform Regulamentului CEC nr. 1128/2023, art. 101 lit. c) din Codul electoral, contestația concurentului electoral Ana Matei urmează a fi respinsă.

A reiterat că prin hotărârea emisă, Consiliul electoral de circumscripție electorală raională Rîșcani nr. 27 a încălcat dreptul la un proces echitabil, or,

probele depuse de petiționar și apărătorul său nu au fost apreciate la justa valoare, contrar art. 96 din Codul electoral, care stabilesc că contestatarul își probează faptele pe care își întemeiază pretențiile formulate, fiind responsabil de veridicitatea și calitatea probelor prezentate, iar în cazul contestațiilor privind hotărârile organelor electorale, sarcina probării legalității revine acestor organe.

A obiectat că, încălcând exigențele art. 85 din Codul administrativ, autoritatea publică nu a stabilit din oficiu aspectele de fapt ale cazului care determină obiectul procedurii.

Autoritatea publică nu a executat nicio investigație necesară, or, faptele au fost probate fondat de către însăși petiționară și reprezentanta sa, nefiind înaintate obiecții, iar în cazul procedurii electorale, care are caracter de urgență, întemeiate pe interesul public, faptele invocate de parte și care nu au fost combătute nici de oponenti, nici de CECER Rîșcani nr. 27 la soluționarea cererii prelabile stabilite sunt incontestabile.

Prin încălcarea art. 91 din Codul administrativ autoritatea publică a decis conform convingerii sale libere respingerea contestației pe care a considerat-o neîntemeiată, însă nu a luat în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele și faptele, care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile petiționarului.

Nefiind de acord cu modalitatea de cercetare a probatoriului în procedura extrajudiciară, reclamanta a invocat că actul administrativ emis nu este motivat potrivit procedurii stabilite la art. 118 alin. (2) din Codul administrativ.

Totodată, probele și faptele petiționarei nu au fost apreciate corespunzător, ci arbitrar, fapt ce se egalează cu o lipsă de ascultare și auzire, indiferență totală față de opiniile și probele incontestabile prezentate, or, la baza hotărârii contestate au fost puse doar explicațiile terțului și scrisoarea sa de referință, nefiind verificat Registrul de stat al interdicțiilor Autorității Naționale de Integritate.

În drept, reclamanta Ana Matei și-a întemeiat pretențiile în baza art. 68 alin. (11), 91, 92, 94, 96 98-101, 155-164 din Codul electoral, art. 10 alin. (1), 11 alin. (1) lit. a), 16 alin. (1), (2), 17, 20, 24 alin. (2), 31, 39, 85, 87, 91, 118 alin. (1), (2), 137, 189 alin. (1), 224 alin. (1) din Codul administrativ.

Reclamanta Ana Matei a solicitat: 1) admiterea contestației; 2) anularea hotărârii nr. 13 din 08 octombrie 2023, emisă de CECE Hiliuți nr. 27/11, prin care a fost înregistrat Alexandru Sandu în calitate de candidat la funcția de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani, desemnat de Partidul Acțiune și Solidaritate; 3) anularea hotărârii nr. 151 din 12 octombrie 2023 a CECR nr. 27/18 privind respingerea cererii prelabile depuse de Ana Matei, reprezentată de avocata Angela Procopciuc; 4) emiterea unei hotărâri prin care să fie obligat CECE Hiliuți nr. 27/18 să emită o hotărâre de respingere a cererii lui Alexandru Sandu de înregistrare în calitate de candidat la funcția de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani.

Prin hotărârea din 20 octombrie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, a fost admisă contestația.

S-a anulat hotărârea nr. 13 din 08 octombrie 2023 a Consiliului electoral de circumscripție electorală Hiliuți nr. 27/11, prin care a fost înregistrat Alexandru Sandu în calitate de candidat la funcția de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani.

S-a anulat hotărârea nr. 151 din 12 octombrie 2023 a Consiliului electoral de circumscripție raională Rîșcani nr. 27 privind respingerea cererii prealabile a Anei Matei și avocatei Angela Procopciuc.

S-a obligat Consiliul electoral de circumscripție electorală Hiliuți nr. 27/11 să emită o hotărâre de respingere a cererii lui Alexandru Sandu de înregistrare în calitate de candidat la funcția de primar al s. Hiliuți, r-nul Rîșcani (f. d. 111, 113-123, vol. I).

La 23 octombrie 2023, Consiliul electoral de circumscripție raională Rîșcani nr. 27 a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 20 octombrie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, iar la 26 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a contestației (f. d. 139-140, 171-172 verso, 175-176 verso, vol. I).

La 23 octombrie 2023, Alexandru Sandu a depus apel motivat împotriva hotărârii din 20 octombrie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a contestației (f. d. 144-147, vol. I).

La 27 octombrie 2023, Alexandru Sandu, reprezentat de avocata Olesea Doronceanu, a prezentat argumente suplimentare la cererea de apel depusă inițial (f. d. 179-181 verso, vol. I).

Prin decizia din 27 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost casată integral hotărârea din 20 octombrie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi decizii, potrivit căreia contestația depusă de Ana Matei a fost respinsă (f. d. 185, 186-204 verso, vol. I).

La 30 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 31 octombrie 2023, prin intermediul cancelariei instanței de judecată, Ana Matei, reprezentată de avocata Angela Procopciuc, a depus recurs împotriva deciziei din 27 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe (f. d. 212-216 verso, 220-229, vol. I).

Prin decizia din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de Ana Matei, reprezentată de avocata Angela Procopciuc, casată integral decizia din 27 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți și menținută hotărârea din 20 octombrie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani (f. d. 1-14, vol. II).

La 02 noiembrie 2023, Alexandru Sandu a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, solicitând admiterea acesteia și casarea deciziei instanței de recurs (f. d. 17-21, vol. II).

În motivarea cererii de revizuire, a indicat că în adresa dânsului nu a fost expediată copia cererii de recurs depuse de către Ana Matei, reprezentată de avocata Angela Procopciuc și, prin urmare, nu a avut posibilitate de a depune referință în termen.

Totodată, a precizat că la 11 octombrie 2023, în virtutea apariției unor circumstanțe noi, a fost întocmită o cerere de revizuire a hotărârii din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă acțiunea sa în contestare a actului de constatare emis de ANI nr. 346/25 din 28 octombrie 2021, cerere care se află actualmente pe rolul instanței de judecată.

În opinia revizuentului, instanța de recurs a dat o interpretare greșită faptului că, în cazul în care actul de constatare emis de către ANI rămâne fără modificări, acesta își produce efectul automat.

La fel, a reiterat că dânsul nu a fost destituit din funcție, nu au fost întrerupte raporturile de muncă, iar mandatul de primar a fost dus până la capăt și a încetat la data de 04 octombrie 2023, atunci când a fost degrevat din funcție din cauza înregistrării la alegerile locale.

La 03 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Ana Matei, reprezentată de avocata Angela Procopciuc, a depus referință la cererea de revizuire înaintată de Alexandru Sandu, solicitând respingerea acesteia ca fiind inadmisibilă (f. d. 39-40 verso, vol. II).

La 03 noiembrie 2023, Alexandru Sandu a depus supliment la cererea de revizuire depusă inițial, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs, cu rejudecarea cauzei (f. d. 43-47, vol. II).

În motivarea suplimentului, a menționat că, din cererea de recurs depusă de către Ana Matei, rezultă că, în drept, ultima și-a întemeiat criticile în baza art. 245¹ lit. d) din Codul administrativ.

Prin urmare, în temeiul art. 247 din Codul administrativ, instanța de recurs era obligată să dispună examinarea recursului în ședință publică.

Revizuentul a obiectat că nu a cunoscut despre examinarea recursului, în consecință fiind privat de drept de a-și formula apărarea la criticile invocate în recurs.

Subsecvent, instanța de recurs a încălcat principiul disponibilității în drepturile participanților la proces, precum și respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenție.

Concomitent cu depunerea cererii de revizuire, dar și a suplimentului, Alexandru Sandu a solicitat suspendarea executării deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în temeiul art. 451 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

Studiind cererea revizuentului Alexandru Sandu cu privire la suspendarea executării deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a o respinge, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Având în vedere că dispozițiile Codului administrativ nu reglementează instituția revizuirii unei hotărâri judecătorești irevocabile, cererea de revizuire depusă de către Alexandru Sandu urmează a fi examinată în conformitate cu prevederile Capitolului XXXIX din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de revizuire este în drept să suspende executarea hotărârii a cărei revizuire se cere dacă se depune o cauțiune în condițiile art. 435.

Conform art. 435 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la cererea recurentului, instanța investită cu judecarea recursului dispune suspendarea executării hotărârii atacate cu recurs dacă recurentul a depus cauțiune.

Totodată, potrivit alin. (8) al aceluiași articol, în cauzele nepatrimoniale, executarea hotărârii se suspendă la cererea motivată a recurentului.

Completul de judecată constată că obiectul contestației depuse de Ana Matei împotriva Consiliului electoral de circumscripție raională Rîșcani nr. 27 și Consiliului electoral de circumscripție electorală Hiliuți nr. 27/11, persoane terțe Alexandru Sandu și Autoritatea Națională de Integritate, cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ, poartă un caracter nepatrimonial.

Respectiv, revizuentul Alexandru Sandu urma să motiveze în fapt necesitatea suspendării deciziei contestate, cu indicarea temeiurilor ce ar face posibilă suspendarea deciziei respective.

Din textul art. 451 alin. (5) din Codul de procedură civilă, rezultă că suspendarea executării hotărârii în cazurile prevăzute la art. 435 alin. (2) și alin. (8) din Codul de procedură civilă reprezintă un drept și nu o obligație a instanței de judecată. Astfel, în fiecare caz particular, recurentul/revizuentul trebuie să motiveze necesitatea suspendării executării hotărârii/deciziei, cum ar fi, spre exemplu, dacă nesuspendarea executării va avea drept efect imposibilitatea sau dificultatea întoarcerii executării hotărârii/deciziei.

Completul de judecată relevă că suspendarea executării unei hotărâri judecătorești poate fi dispusă de instanța judecătorească sesizată cu soluționarea unei căi de atac numai dacă legea o permite, cu respectarea condițiilor prevăzute de lege. Lipsirea hotărârii judecătorești definitive de un efect esențial – executorialitatea – se poate concepe numai în cazul în care legea prevede expres această posibilitate, creând temeiul juridic în baza căruia o astfel de cerere poate fi formulată, și anume prezentarea motivelor care au determinat formularea cererii, din care să rezulte împrejurările care justifică suspendarea executării hotărârii.

Din considerentele menționate, ținând cont de faptul că Alexandru Sandu nu a motivat necesitatea suspendării executării deciziei contestate și nici nu a

prezentat argumente justificative și întemeiate ce ar face posibilă suspendarea executării deciziei nominalizate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide de a respinge cererea depusă de Alexandru Sandu cu privire la suspendarea executării deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție

Într-o altă ordine de idei, studiind cererea de revizuire depusă de Alexandru Sandu, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Potrivit art. 451 al. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă. Cererea de revizuire se depune la instanța competentă prevăzută la art. 448.

În conformitate cu prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

În conformitate cu art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În sensul normei enunțate, este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării deciziei, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, să fie descoperite după ce decizia judecătorească devine irevocabilă.

Pentru acest motiv de revizuire important este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării deciziei a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază critic argumentul invocat de Alexandru Sandu, precum că faptul depunerii de către acesta a cererii de revizuire la 11 octombrie 2023 împotriva hotărârii din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă acțiunea sa în contestare a actului de constatare nr. 346/25 din 28 octombrie 2021, constituie un temei de redeschidere a procesului.

Or, cererea de revizuire nominalizată a fost anexată la materialele dosarului la etapa examinării cauzei în prima instanță (f. d. 65-73, vol. I), motiv pentru care aceasta nu poate servi drept o circumstanță care nu a putut fi cunoscută anterior revizuentului și, corespunzător, nu constituie temei de revizuire în sensul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la alegațiile revizuentului, precum că în adresa dânsului nu a fost expediată copia cererii de recurs depuse de către Ana Matei, reprezentată de avocata Angela Procopciuc și, prin urmare, nu a avut posibilitate de a depune referință în termen, Completul de judecată le apreciază ca fiind neîntemeiate și declarative, întrucât actele cauzei atestă cert faptul că la 30 octombrie 2023, ora 17:26, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia recursului la adresa electronică a lui Alexandru Sandu, XXXXX, dar și a reprezentantului său, avocata Olesea Doronceanu, XXXXX, intimatul fiind înștiințat despre posibilitatea depunerii referinței (f. d. 245 verso, vol. I).

Confirmarea expedierii documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice, anexat la materialele cauzei.

Extrasul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Instanța de recurs reține că, cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi

un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a lui Alexandru Sandu și a reprezentantului său, avocata Olesia Doronceanu, lipsesc.

Completul de judecată subliniază că adresa electronică a reprezentantului lui Alexandru Sandu, avocata Olesia Doronceanu, XXXXX, la care a fost expedită copia recursului depus de Ana Matei, reprezentată de avocata Angela Procopciuc, este aceeași adresă electronică care este indicată în mandatul avocatului seria MA nr. 1984080 din 27 septembrie 2023, fapt ce prezumă autenticitatea acesteia și disponibilitatea de a fi utilizată pentru corespondență (f. d. 178, vol. I).

Totodată, actele cauzei confirmă faptul că adresa electronică a lui Alexandru Sandu, XXXXX, a mai fost utilizată pe parcursul examinării cauzei pentru corespondența dintre instanțele judecătorești și Alexandru Sandu, inclusiv pentru expedierea citațiilor, cererii de apel și actelor judecătorești de dispoziție (f. d. 30, 124, 151, 173, 206, 207, vol. I).

Într-o altă ordine de idei, Completul de judecată nu poate reține nici invocările revizuentului, precum că în temeiul art. 247 din Codul administrativ, instanța de recurs era obligată să dispună examinarea în ședință publică, deoarece din textul cererii de recurs, rezultă că recurenta și-a întemeiat criticile în baza art. 245¹ lit. d) din Codul administrativ.

În acest sens, Completul de judecată stabilește că din textul deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, contestate cu revizuire, se deduce indubitabil faptul că recursul a fost admis în temeiul art. 245¹ lit. a) din Codul administrativ, și nu art. 245¹ lit. d) din Codul administrativ.

Potrivit art. 247 din Codul administrativ, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin. (1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

În această consecvență, Completul de judecată relevă că norma legală precitată acordă posibilitatea Curții Supreme de Justiție de a examina recursul considerat admisibil în temeiul art. 245¹ lit. a) din Codul administrativ, fără înștiințarea și audierea participanților la proces.

Mai mult, potrivit art. 219 alin. (1), (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Prin urmare, cele stabilite mai sus resping alegațiile invocate de către Alexandru Sandu, precum că revizuentul nu a cunoscut despre examinarea recursului și a fost privat de drept de a-și formula apărarea la criticile invocate în recurs, fapt ce contravine prevederilor art. 6 § 1 din Convenție.

Sintetizând cele reliefate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că temeiurile invocate de Alexandru Sandu în cererea de revizuire, nu pot fi reținute ca unele prevăzute la art. 449 din Codul de procedură civilă, în baza căruia se poate solicita revizuirea deciziei.

De altfel, Completul de judecată remarcă faptul că celelalte observații formulate de către Alexandru Sandu în cererea de revizuire reprezintă argumente ce țin de fondul cauzei, care au constituit anterior obiect al studiului pe parcursul examinării cauzei și cărora le-a fost dată aprecierea corespunzătoare.

Prin urmare, admiterea cererii de revizuire, în sensul formulat, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o încălcare a art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecătii în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 din Codul de procedură civilă.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și jurisprudența CtEDO potrivit căreia, dreptul la o instanță, garantat de articolul 6 § 1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. România, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova*).

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de Alexandru Sandu cu privire la suspendarea executării deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție și cererea de revizuire depusă de Alexandru Sandu împotriva deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 195, 230 din Codul administrativ, art. 451 alin. (5), 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge cererea depusă de Alexandru Sandu cu privire la suspendarea executării deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție.

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Alexandru Sandu împotriva deciziei din 01 noiembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ, intentată la contestația depusă de Ana Matei împotriva Consiliului electoral de circumscripție raională Rîșcani nr. 27 și Consiliului electoral de circumscripție electorală Hiliuți nr. 27/11, persoane terțe Alexandru Sandu și Autoritatea Națională de Integritate, cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni